

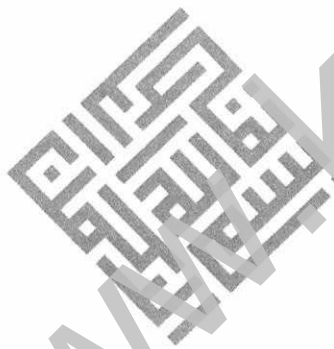
5821

۳۰۰

۱

۹۲

نارنجستان

www.ketab.ir

سرنشانه:	جشنواره بین‌المللی پژوهشی شیخ طوسی (بیستمین: ۱۳۹۶: قم)
عنوان و نام پدیدآور:	پیش‌نکشت‌های بیستمین جشنواره بین‌المللی پژوهشی شیخ طوسی: هم‌گرایی و واگرایی در جهان اسلام/ تهیه و تنظیم: حسن یوسف زاده.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۹۱ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۳۷۸-۵
وضعیت فهرست نویسی:	فیفا
موضوع:	اسلام -- تجدید حیات فکری -- کنگره‌ها: Congresses -- Islamic renewal
موضوع:	اسلام و سیاست -- کنگره‌ها: Congresses -- Islam and politics
شناسه افزوده:	یوسف زاده، حسن، ۱۳۵۵ - تهیه‌کننده
شناسه افزوده:	جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگه:	ب ۱۳۹۶ ج ۵ / BP۲۲۹
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۴۸۰۸
رده کتابخانه‌ای:	۵۰۷۴۹۷۲

حق چاپ نویسنده: حسن یوسف زاده

پیش‌نکشت‌های بیستمین جشنواره بین‌المللی پژوهشی شیخ طوسی ﷺ
تهیه و تنظیم: حسن یوسف زاده
چاپ اول: ۱۳۹۶ ش / ۱۴۳۹ ق
ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ
● چاپ: نازجستان ● قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰ نسخه

مراکز پخش

- ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نیش کوچه ۱۸:
- تلفن: ۰۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۳ / ۹۸ ت۵ تلفکس: (داخلی ۱۰۵) / ۰۲۵ ۳۷۸۳۳۰۵
- ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه، تلفن: ۰۲۵ - ۳۲۱۳۳۱۰۶
- ایران، قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم واحد ۳۰۸، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۴۰۴۲

🌐 <http://buy-pub.miu.ac.ir/>
🌐 <http://pub.miu.ac.ir>

📞 https://telegram.me/pub_almostafa
✉ miup@pub.miu.ac.ir

باستناد از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

■ ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
■ ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی

■ مدیر انتشارات: مرتضی محمدعلی نژاد شانی
■ مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
■ ناظر فنی: محمدباقر شکری

پیش نشست های
بیستمین جشنواره بین المللی پژوهشی
شیخ طوسی رحمۃ اللہ علیہ

بیه و تنظیم:
حسن اوسفزاده

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر
المصطفیٰ ﷺ

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی انضام دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و علمی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته به سرانجام خواهد رسید. این امر باید گام در پرده‌ستن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و نگاه درنگ‌ناش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور بیند.

بالندگی مراکز آموزشی در گه‌نظار آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

مرکز بن‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی (ع)

(فهرست مطالب)

صفحه

عنوان

۷.....	درآمد
۱۱.....	مسئله‌شناسی همگرایی و واگرایی در جهان اسلام
۱۲.....	درک درست از شرایط زمانه
۱۳.....	تعریف همگرایی و واگرایی
۱۵.....	مسئله‌شناسی همگرایی و واگرایی در جهان اسلام
۱۵.....	۱. چالش‌های مهم جهان اسلام
۱۷.....	۱.۱. پیرایی همگرایی
۱۸.....	۳. معانی همگرایی در جهان اسلام
۲۵.....	۲. تفاوت همگرایی با تقریب مذاهب
۲۶.....	۴. شاخص‌های همگرایی
۲۷.....	۶. نقش رسانه‌های جمعی در همگرایی و واگرایی
۳۱.....	۷. نقش رقابت‌های منطقه‌ای در واگرایی
۳۱.....	۸. نقش نهادهای بین‌المللی در همگرایی یا واگرایی
۳۳.....	۹. نقش جامعه‌المصطفی
۳۴.....	۱۰. برداشت‌های مختلف از منون دینی
۳۶.....	الگوی روش‌شناختی همگرایی در جهان اسلام
۴۷.....	نقش تبیین مبانی (معرفت‌شناختی، عقیدتی) در همگرایی و انسجام امت اسلامی
۶۳.....	زمینه‌ها و عوامل واگرایی در جهان اسلام
۶۳.....	مفهوم‌شناسی واگرایی
۶۶.....	جهان اسلام
۷۱.....	انتخاب چارچوبی برای تحلیل
۷۴.....	رابطه قومیت با واگرایی
۷۷.....	قوم‌گرایی زمینه‌ای برای واگرایی در جهان اسلام
۸۱.....	نقش استعمار در واگرایی

درآمد

بیستمین جشنواره بین‌المللی شیخ طوسی (ره) در حال آغاز می‌شود که تلاش‌های طاقت‌فرسای جبهه مقاومت ریشه شجره خبیثه داعش را از جا کنده و پیروزی‌های بزرگی را نصیب ملت‌های مسلمان، به‌ویژه ملت‌های منطقه کرده است. این پیروزی بزرگ نتیجه همدلی و همگرایی بخشی از منطقه عرب آسیا بوده و نشان می‌دهد میزان و گستره پیروزی‌ها و موفقیت‌ها با همدلی و همگرایی در میان ملت‌ها همبستگی کامل دارد. به هر میزان که همدلی قوی‌تر و همگرایی جدی‌تر باشد، به همان نسبت پیروزی‌های بیشتر یا کمتر حاصل خواهد شد. تاریخ اسلام در ادوار مختلف همواره شاهد دستاوردهایی در مقیاس‌های ملی و منطقه‌ای بوده است که پیروزی انقلاب اسلامی ایران و غلبه بر داعش تنها دو نمونه از جدیدترین آن‌هاست. یکی از ویژگی‌های مشترک این دو نمونه، همگرایی میان ملت و دولت است که در اولی از طریق رهبری واحد و در دومی از طریق هدف واحد و جهت‌گیری مشترک به دست آمد.

اما دشمنی‌های جبهه استکبار با حرکت‌های اصلاح‌طلبانه و خیزش‌های دینی نه مربوط به دیروز و نه محدود به امروز است. دشمنی جبهه حق و باطل همواره بخشی از فلسفه تاریخ بوده و همچنان ادامه خواهد داشت. به میزانی که پیروزی‌های جبهه حق علیه باطل بیشتر و گسترده‌تر گردد، شگردهای استکباری و استعماری نیز پیچیده‌تر و ظریف‌تر خواهد گشت؛ به همین دلیل دشمن‌شناسی و اطلاع از شگردهای استعماری و تفرقه‌افکنانه وظیفه و تکلیفی همیشگی برای مسلمانان به شمار می‌رود. کوچک‌ترین

تعلل در انجام وظیفه و غفلت از تکلیف، دنیای اسلام را به آسیب‌های فراوانی گرفتار می‌کند که بدون صرف هزینه‌های هنگفت انسانی و مالی جبران نمی‌گردد.

امروز و مثل همیشه، مهم‌ترین مساله دنیای اسلام، مساله فلسطین است. دشمن ناامید از دستیابی به مقاصد شوم خود در عراق و سوریه، با طرح انتقال سفارت‌خانه‌ها به قدس، تلاش می‌کند دنیای اسلام را درباره مساله فلسطین چندپاره کند. مقابله با این حرکت شوم، مستلزم هشیاری ملت‌ها و دولت‌های مسلمان و همگرایی میان آن‌هاست. مساله قدس، معیار سنجش غیرت و همست دنیای اسلام است. هرگونه عقب‌نشینی و غفلت از آن می‌تواند به مثابه افول غیرت مسلمانی و کوتاه‌آمدن از ارزش‌های انقلابی قلمداد گردد. در این زمینه دولت‌های اسلامی وظایفی دارند که انتظار می‌رود به نحو احسن انجام دهند لکن نشان داده مساله فلسطین به عنوان عمق استراتژیک دنیای اسلام بر عهده علما، دانشمندان و روشنفکران جهان اسلام است. به رغم حساسیت مسلمانان درباره مساله فلسطین، از نقطه نظر اندیشه، برای بسیاری از مردم هنوز این پرسش جدی وجود دارد که چرا باید برای مساله فلسطین هزینه کرد؟ پاسخ مناسب به این پرسش مهم نیازمند پژوهش‌های ژرف‌نگرانه است که از تنها از عهده اهل علم و معرفت ساخته است.

آنچه از نکات مذکور نتیجه می‌شود این است که:

۱. پیروزی بر داعش به معنای برچیده شدن سیاست‌ها و برنامه‌های خبائث‌آلود جبهه استکبار در منطقه نیست و همواره باید

مترصد شیطنت‌های دشمنان در اشکال دیگر بود؛

۲. برای مقابله با تهاجم دشمنان تنها نمی‌توان به تجربیات گذشته اتکا

کرد چرا که ترفندهای جبهه استکبار همواره به‌روزتر و پیچیده‌تر می‌شود؛

۳. به نظر می‌رسد امروز سیاست جبهه استکبار از حضور نظامی

مستقیم به جنگ‌های نیابتی و حمایت از زمینه‌های داخلی در راستای

ایجاد نفرت و آشوب تغییر جهت داده است. این‌که مسلمانان علیه هم

شمیر نکنند و در کسوت تکفیر همدیگر را قتل‌عام کنند، علاوه بر این

هزینه‌های مالی جبهه استکبار را کاهش می‌دهد، آن‌ها را، حداقل در

ظاهر، از ارتکاب اعمال غیرانسانی به دور نگه می‌دارد و به همین نسبت

چهره اسلام و مسلمانان را وحشی و غیرتمدن نشان می‌دهد تا اطلاق

واژه‌هایی همچون تروریست در مورد آنان امری طبیعی جلوه کند.

۴. میزان همدلی و همکاری میان ملت‌ها و دولت‌ها در جریان‌های

پیروزی بر دشمنان نقشی تعیین‌کننده دارد؛ جایی است که نقش دولت‌ها

در این زمینه بسیار مهم‌تر است.

۵. اگرچه فرد فرد مسلمانان برای مقابله با شگردهای استکباری و

حرکت در جهت همگرایی دنیای اسلام وظیفه دارند، لکن نقش علمای

اسلام به‌دلیل جایگاه ویژه و نفوذشان بی‌بدیل است. اندک گرایش و

تمایل علمای متنفذ جهان اسلام برای همگرایی، زمینه همکاری و

جهت‌گیری‌های مشترک توده‌های عظیم مردمی و ملت‌ها را فراهم

خواهد ساخت.

۶. و به‌عنوان نکته پایانی امید دارد «بیستمین جشنواره بین‌المللی شیخ

طوسی^{ره} با عنوان «همگرایی و واگرایی در جهان اسلام» فرصتی برای بازاندیشی درباره یکی از مهم‌ترین مسائل جهان اسلام فراهم سازد تا در پرتو آن ذهن‌های خلاق، دغدغه‌مند و پژوهشگر، سیاست‌ها و راهکارهای جدیدتری را برای مواجهه با مساله واگرایی در جهان اسلام ارائه دهند.

دبیرخانه جشنواره بین‌المللی پژوهشی شیخ طوسی^{رحمته‌الله علیه}